

Naturskyddsföreningen
Borås

VÅR NATUR 2026

Ett blad för dig som är medlem
i Naturskyddsföreningen i Borås

Ordförandesidan

Samverkan, aktioner, utbildning, upprop, insändare i press med mera från oss "gräsrötter" är ett måste för att väcka opinion hos allmänheten och trycka på politiker i alla nivåer. I september 2025 var det kyrkoval i Svenska kyrkan. Stort fokus var på hur kyrkans skogar och mark ska skötas i framtiden. Kyrkans skogsutredare Göran Enander hade föreslagit en rad åtgärder som skulle gynna klimatet och den biologiska mångfalden. Kyrkans folkvalda i Kyrkomötet tog i höstas ett ur miljöhänsyn urvattnat förslag i skogsfrågan.

Till hösten är det val till kommun, region och riksdag. Viktigt att du då åter igen gör din röst hörd så att klimatet, biologisk mångfald och hållbarhet lyfts fram som en viktig valfråga.

Under hösten sökte vi medel ur Sparbanken Sjuhärads Ägarstiftelse och erhöll 150 000 kr vilket gläder oss stort. Detta bidrag ska vi bland annat använda till att erbjuda utbildningar för det lokala näringslivet inom klimatberäkningar och till fortsatta föreläsningar för allmänheten. I begreppet allmänheten finns både du och jag, företagare, politiker och andra intresserade. Vårt mål är att öka kunskapen om din, min och andras påverkan på den jord vi lever på. Skulle alla göra lika stort ekologiskt fotavtryck som vi i Sverige gör skulle vi behöva drygt fyra jordklot. Det är inte hållbart.

Sommaren 2025 avled vår förre mångåriga ordförande Leif-Eric Aronsson i en ålder av 89 år. Hans kunskap om naturen i Sjuhäradsbygden var vida känd. Leif-Eric ledde många botaniska exkursioner och han berikade oss med sin kunskap. Vi som fick vara med skänker en tacksamhetens tanke till Leif-Eric.

Som vanligt uppmanar jag dig som läser det här att engagera dig i de frågor som berör klimatet, biologisk mångfald och hållbarhet. Vi inom Naturskyddsföreningen i Borås behöver fler intresserade som kan hjälpa till vid olika arrangemang eller vara med i styrelsearbetet. Gör slag i saken och kontakta mig, någon i styrelsen eller vår valberedning. Kontaktuppgifter hittar du på vår webbplats och på sista sidan i denna skrift.

Vi ses i den natur vi är satta att förvalta.

Börje Fritzson

Ordförande Naturskyddsföreningen i Borås

Du får detta utskick som medlem i Naturskyddsföreningen i Borås.
Naturskyddsföreningen i Borås är verksam inom Borås stad och Bollebygds kommun.

Kallelse till föreningens årsmöte den 23 mars

Naturskyddsföreningen i Borås, krets av svenska Naturskyddsföreningen, håller sitt årsmöte måndagen den 23 mars kl. 19.30 i Gustav Adolfs församlingshem, Salängsgatan 1.

Dagordning för årsmötet den 23 mars, start med föreläsning

Kl. 18.00. Hur står det till med klimatet – och vad kan vi göra åt det?

Välkommen till en tankeväckande föreläsning med Birgitta Pahlsson, tidigare hållbarhetsstrateg vid Högskolan i Borås, och Lotta Johansson, tidigare chef för Navet Science Center i Borås.

Du får en lättförståelig genomgång av klimatläget idag: vad som driver klimatförändringarna, vilka konsekvenser de får och vad som krävs för att bromsa den globala uppvärmningen. Fokus ligger på möjligheter till förändring och en rättvis klimatomställning.

Föreläsningen följs av samtal och diskussion. Hur kan vi gå från oro till handling? Hur kan vi som medborgare påverka och ställa skarpa, konkreta frågor till politiker inför höstens val?

Föreläsningen arrangeras i samarbete med Klimatomställning Borås, Svenska kyrkan, naturkulturföreningen Skimmer och Härvor – Arternas ambassad samt Studieförbundet.

Kl. 19.30. Årsmöte för medlemmar i föreningen.

Lämna förslag till årsmötet

Du har till och med den 15 februari möjlighet skicka in förslag till årsmötet hur föreningen ska arbeta kommande år. Förslag skickas till e-postadressen: **boras@naturskyddsforeningen.se**

Den som vill lägga fram förslag om personer som ska sitta i styrelsen tar kontakt med valberedningen, Lydia Lyckelid, e-post: **lydiamarie.andersson@gmail.com** eller telefon **070-604 91 93**.

Verksamhetsberättelse för år 2025

Föreningen är en krets i Borås och Bollebygds kommuner, tillhörande Svenska Naturskyddsföreningen. Vid slutet av 2025 hade kretsen cirka 1 650* medlemmar, varav cirka 50 procent är familjemedlemmar.

Styrelsen har fr.o.m. årsmötet bestått av Börje Fritzson (ordförande), Johan Linderstad (vice ordförande), Eva Österberg (kassör), Ing-Marie Fridén (sekreterare), Sara Hidendahl, Ulla Bergström, Linnea Johansson Vodusek, Tobias Federsel. Birgitta Pålsson från Klimatomställning Borås har varit adjungerad. Styrelsen har hållit tio protokollförda sammanträden samt ett extra sammanträde med anteckningar angående ett specifikt ämne.

Årsmötet hölls den 4 mars i Gustav Adolfs Församlingshem med 11 röstberättigade medlemmar närvarande. Efter årsmötet föreläste Kristina Östman, chef för klimatenheten på Naturskyddsföreningen på temat Rättvis klimatomställning i praktiken – vad betyder det?

Representation

- Naturskyddsföreningen Södra Älvsborgs årsstämma som i år arrangerades av Tranemokretsen. Tre deltagare.
- Regional kretskonferens för kretsarna i Västra Götaland och Halland på Gullbrannagården, Eldsberga. Två deltagare.
- Föreningen är representerad i beredningsgruppen för Borås Stads naturvårdsfond.

Kurser/konferenser

- Många kurser och informationstillfällen har erbjudits digitalt från riks och andra organisationer. Oklart hur många deltagare från styrelse och övriga medlemmar i kretsen som deltagit helt eller delvis.
- Regional upptakt för Green Action Week arrangerades av Boråskretsen.

Samverkan

- Klimatomställning Borås, ett lokalt klimatinätverk av olika grupperingar som arbetar för ett hållbart klimat.
- Svenska Kyrkan i Borås
- Borås Fågelklubb
- Svampföreningen Häxringen
- Högskolan i Borås, i samband med årets klädbytardagar
- Borås Energi och Miljö AB

Verksamhetsberättelse för år 2025

- Navet Science Center
- Naturkulturföreningen skimmer och härvor - Arternas ambassad
- Friluftsförbundet

Föreningsaktiviteter

- Under året hölls sex föreläsningar för allmänheten på temat: klimatet, biologisk mångfald och hållbarhet i centrum. En gemensam programgrupp med representanter från Naturskyddsföreningen i Borås, Klimatomställning Borås, Naturkulturföreningen skimmer och härvor - Arternas ambassad och Svenska Kyrkan Borås ansvarade för denna föreläsningsserie.

Föreläsare var: Erik Hansson (Natursidan), Kristina Östman (Naturskyddsföreningen), Petra Carlsson Redell (Enskilda Högskolan, Stockholm), Frida Persson (Fridas Blommor), Sara Hidendahl och Anton Lenstrup (konsultföretaget Trossa), Martin Hultman (Chalmers, Göteborg).

- Utöver detta har under året genomförts tre klädbytdagar, två på våren och en på hösten. Vidare elva uteaktiviteter varav fem i Bollebygd. Samtliga aktiviteter under året har funnits med på Facebook och på vår webbplats.
- En gemensam skogsgrupp tillsammans med Klimatomställning Borås och Borås fågelklubb har haft såväl fysiska/digitala möten som exkursioner under året. Gruppen har även yttrat sig i samband med avverkningsanmälningar inom Borås stad.
- På grund av minskade bidrag till Västkoststiftelsen för skötsel av ängsmark har kretsen, i samverkan med intresserade närboende till naturservatet Sundholmen, utfört mossrivning.

Yttranden/skrivelser/insändare

- Planärenden/detaljplaner för ett antal områden inom Borås Stad och Bollebygds kommun.
- Insändare under debattsidan i Borås Tidning.

Övrigt

Föreningen stöder ÖRN-72 och dess utgivande av rapporten Kungsörnen och som örnfadder. Föreningen är stödjande medlem av Botaniskas Vänner, Göteborg, och medlem i den lokala svampföreningen Häxringen.

Fortsättning på Verksamhetsberättelse för år 2025 på nästa sida

Verksamhetsberättelse för år 2025

I samråd med Skatteverket slutar kretsen särredovisa tillgångarna i Bernerska Fonden och Ingrid och Anders Johanssons stiftelse då dessa sedan tidigare är permuterade. I övrigt beträffande kretsens ekonomi se upprättad kassarapport.

Kretsen är lagfaren ägare till Borås Kröklings Hage 1:1, 13,6 ha, (Naturreservatet Kröklings Hage). Förvaltningen sköts av Västkuststiftelsen.

Sparbanken Sjuhärads Ägarstiftelse kontaktade kretsen under hösten och erbjöd möjlighet att ansöka om medel avsedda att främja den gröna omställningen i Sjuhärad. En ansökan gjordes angående medel för klimatutbildning för det lokala näringslivet samt för fortsatt arrangemang av föreläsningar för allmänheten. För detta beviljades 150 000 kronor.

Kretsen håller sina sammanträden hos Studieförbundet i Göteborg-Sjuhärad i mån av lokaltillgång. I annat fall via digitala möten eller hemma hos någon i styrelsen. Detta pga. minskad statlig finansiering av studieförbunden. Dock har vi fortfarande tillgång till kontorshjälpmedel och kan disponera ett förrådsutrymme.

Förutom Naturskyddsföreningen i Borås har verksamhet i kretsens område bedrivits av Fristads naturskyddsförening, Kinnarumma naturskyddsförening och Viareds natur- och hembygdsförening,

Studieförbundet är Naturskyddsföreningen i Borås studieförbund.

Borås, december 2025

Styrelsen, genom

Börje Fritzson

Ordförande

Ing-Marie Fridén

Sekreterare

* Preliminär uppgift, definitivt besked om antal medlemmar ges vid årsmötet.

Naturskyddsföreningen
Borås

Studie
främjandet

Föreningen har fått bidrag av Sparbanken Sjuhärad

Sparbanken Sjuhärads Ägarstiftelse kontaktade Naturskyddsföreningen i Borås under hösten 2025. Naturskyddsföreningen blev då informerade om att det gick att söka medel för att främja den gröna omställningen i Sjuhärad.

I dialog med Sparbanken Sjuhärad diskuterades även stöd till biologisk mångfald och naturvård. Ett förslag togs fram om att genomföra en klimatutbildning för näringslivet i Borås. Kretsen beviljades 150 000 kronor för utbildningen samt genomförande av föreläsningar för allmänheten.

Klimatutbildning

Klimatutbildningen ska stärka kompetensen i det lokala näringslivet, bidra till minskade utsläpp och öka företagens konkurrenskraft. Deltagarna får stöd i att påbörja klimatberäkningar och identifiera åtgärder för att minska sina utsläpp.

Utbildningen ger en introduktion till GHG-protokollet och praktiska metoder för att kartlägga utsläpp. Den omfattar även en fördjupning kring strategi, genomförande av åtgärder och hur företag kan sätta vetenskapligt baserade klimatmål i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Naturvårdsprojekt

Utöver klimatutbildningen diskuteras även möjliga naturvårdsprojekt som kan få stöd av ägarstiftelsen, såsom praktiska lokala insatser, arbete med biologisk mångfald, bekämpning av invasiva arter samt kunskapshöjande insatser för företag och skolor.

**Sparbanken Sjuhärads
Ägarstiftelse**

Nedslag i verksamhetsåret 2025

Restaurering av en äng?

I år liksom förra året avsatte vi en lördagsförmiddag i maj för att få bort så mycket mossor som möjligt på ängen i Sundholmens naturreservat i Äspered.

Några dagar tidigare hade föreningsmedlemmar varit på plats och kört med slätterbalk. Detta underlättade arbetet betydligt när mossan skulle räfsas upp och forslas bort. Barn och vuxna hjälpte till efter bästa förmåga.

Full rulle i Sundholmens naturreservat.

Foto: Börje Fritzson

Klädbytardagar

Tre klädbytardagar hölls under året. I slutet av mars höll vi i en intern klädbytardag på Textilhögskolan. 26 april var det dags för den landomfattande klädbytardagen.

Som motvikt till Black Friday genomfördes den 28 november Hållbara konsumentens dag med Klädbytardag tillsammans med bland andra Högskolan i Borås. Klädbytardagarna var välbesökta, dock efterlystes mer barn- och herrkläder för byte.

Klädbytardag på Högskolan i Borås

Foto: Börje Fritzson

Nedslag i verksamhetsåret 2025

Biologiska mångfaldens dag

Den 22 maj samlades ett gäng cyklister utanför Textile Fashion Center för att göra en cykeltur utefter Viskan. På utvalda ställen stannade deltagarna och fick information om vad just denna plats tillförde den biologiska mångfalden.

Medhavda tipsfrågor besvarades också vid respektive stopp. Vid ett av stoppen satte Borås Fågelklubb upp en knipholk. Slutmålet var bron vid Röda kvarn där Naturkultur-föreningen skimmer och härvor – Arternas ambassad korade nya Artambassadörer.

Uppsättning av en knipholk vid Viskan.

Foto: Börje Fritzson

Allemansrättens dag

Borås Stad arrangerade den 20 september, på Allemansrättens dag, en Naturfestival vid Kypesjön. Dagen fylldes med inspiration, upp-täckarglädje och aktiviteter.

På naturfestivalen visades det hur lätt, roligt och hälsosamt det är att komma ut i naturen. Kändisar som Gunde och Ferry Svan, Carolina Klüft och Joel Lundqvist bidrog till en publik-dragande dag.

Naturskyddsföreningen i Borås fanns också på plats. Hos oss fick besökarna testa på sina artkunskaper med hjälp av föreningens Natur-falkskoncept.

Test av artkunskap.

Foto: Börje Fritzson

Bollebygd, tillbakablick på år 2025

Naturskyddsåret i Bollebygd började med en fågelutflykt under mars månad där vi observerade och lyssnade till fåglar en tidig morgon.

I april stod den årliga skräpplockardagen i Bollebygd på programmet. Invånarna i Bollebygd bjöds in till skräpplockning i hela kommunen och Bollebygds kommun hämtade insamlat skräp dagen efter. Naturskyddsföreningen höll till i närheten av Sörån och samlade ihop ett stort antal säckar innehållandes plast och annat skräp.

Efter sommaren träffades medlemmar och gäster till lieslätter vid Guldsandbivägen (se bild). Under en solig helg gick ett antal deltagare en kurs i lieslätter för att sedan gemensamt slå stora delar av ängen. Bollebygds kommun stod för hämtning av gräset.

Kort därefter bjöd föreningen in till en föreläsning i Bollebygds skolan om vikten av mörker för bland annat fladdermöss. Föreläsningen, som hölls av fladdermusexperten Johan Eklöf, var mycket intressant och välbesökt. Året avslutades under hösten med en skogsinventering inför en kommande avverkning där mossor och lavar undersöktes under lupp.

Skrivet av Peter Rydberg

Lieslätter vid Guldsandbivägen 2025

Foto: Peter Rydberg

Programaktiviteter 2026

Under 2026 kommer Naturskyddsföreningen i Borås tillsammans med sammarbetspartners att fortsätta erbjuda föreläsningar, naturvandringar och liknande aktiviteter, allt för att bidra till en ökande kunskap och fascination för naturen. Nedtill följer några exempel på aktiviteter som har planerats under 2026.

För att vara säker på att få ta del av alla aktiviteter som kommer ske under 2026, gå in på vår webbplats och gilla vår Facebooksida.

Föreningens webbadress och Facebookuppgifter finns längst bak i detta medlemsblad.

Matsvinn och matfattigdom – ett perfekt äktenskap?

När: Tisdag 3 februari kl. 19

Var: Gustav Adolfs församlingshem, Salängsgatan 1, Borås

Fiskarnas rike, föreläsning av Martin Falklind.

När: Tisdag 17 februari kl. 18.30

Var: Borås Kongress, Akademiplatsen 1, Borås

Ursäkter och sorg – utmaningar i klimatomställningen

När: Tisdag 24 februari kl. 19

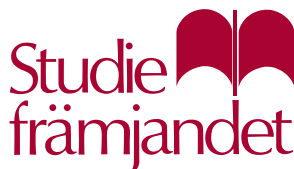
Var: Gustav Adolfs församlingshem, Salängsgatan 1, Borås

Professor Nina Wormbs föreläser.

Lieslätter vid Guldsandbivägen i Bollebygd

När: Lördag 22 augusti kl. 9-16

Var: Samling vid parkeringen mitt emot Guldsandbivägen 19

Alla aktiviteter och föreläsningar i görs i samarbete med Studieförbundet.

Föreningsinformation

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Borås (till och med årsmötet 23 mars)

Börje Fritzson (ordförande)	Tel.nr. 070 - 573 93 38
Johan Linderstad (vice ordförande)	Tel.nr. 076 - 888 30 41
Eva österberg (kassör)	Tel.nr. 070 - 295 22 00
Ing-Marie Fridén (sekreterare)	Tel.nr. 070 - 397 88 99
Ulla Bergström	Tel.nr. 072 - 279 51 25
Linnéa Johansson Vodusek	Tel.nr. 073 - 923 53 39
Sara Hidendahl	Tel.nr. 070 - 816 09 62
Tobias Federsel	Tel.nr. 070 - 439 96 86

Som medlem är du välkommen att vara med vid styrelsens sammanträden. Ring någon ovan för att få reda på tid och plats. Naturskyddsföreningen i Borås är en krets av svenska Naturskyddsföreningen. Naturskyddsföreningen i Borås består av alla medlemmar i Borås stad och Bollebygds kommun.

Vår hemsidesadress är
boras.naturskyddsforeningen.se

Vår Facebooksida är
facebook.com/borasnaturskyddsforening

och vår mejladress är
boras@naturskyddsforeningen.se

Det finns lokala föreningar, som bland annat ordnar egna programpunkter, där alla medlemmar i Naturskyddsföreningen är välkomna att delta.

Ta gärna kontakt med de personer som anges nedan:

Fristads naturskyddsförening, Karin Persson	Tel.nr. 033 - 13 41 90
Kinnarumma naturskyddsförening, Lars Aspholmer	Tel.nr. 070 - 662 70 46
Viareds natur- och hembygdsförening, Anders Hell	Tel.nr. 070 - 590 50 67
Kontaktperson Bollebygd, Magnus Palm	Tel.nr. 070 - 713 87 14
Fältbiologerna	E-post: vastra.gotaland@faltbiologerna.se

